

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19708/2024
04.12.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ениса Гицић, адвокат из ..., против тужене мал. ББ, чији је законски заступник мајка ВВ, а пуномоћник Мирзет Нушевић, адвокат из ..., ради измене одлуке о издржавању, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 308/24 од 02.07.2024. године, у седници одржаној 04.12.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 308/24 од 02.07.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда Новом Пазару П2 703/23 од 02.04.2024. године, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је измењена правноснажна пресуда Основног суда у Новом Пазару П2 770/18 од 15.05.2019. године, у ставу четвртом изреке и обавезан тужилац да на име свог дела доприноса у издржавању малолетне тужене плаћа месечни износ од 12.500,00 динара, почев од 02.04.2024. године као дана пресуђења, с обзиром да је обавезу у виду исплате преосталог износа утврђеног наведеном пресудом испунио једнократно у износу од 26.000 евра на име куповине 1/2 стана малолетном детету, те је одлучено да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 308/24 од 02.07.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП у вези члана 403. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је утврдио да је ревизија тужене неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Наводима о нејасном образложењу другостепене пресуде, ревизија указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која није разлог за изјављивање ревизије, сходно одредби члана 407. став 1. тачка 2. ЗПП. Нема ни прекорачења тужбеног захтева, због чега се ревизија такође изјављује, а учињеног пред другостепеним судом, јер другостепени суд није одлучио о захтевима странака приликом одлучивања о жалби.

Неосновано тужена у ревизији истиче битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, јер је другостепени суд сагласно одредби члана 396. став 1. и 2. ЗПП оценио све битне жалбене наводе тужене и разлоге које је узео у обзир по службеној дужности, које, с обзиром да је пресудом жалба одбијена, није имао обавезу да детаљно образлаже пошто је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Новом Пазару П2 770/18 од 15.05.2019. године, разведен је брак тужиоца и ВВ, а њихово заједничко малолетно дете, овде тужена ББ, рођена ...2013. године, поверена је на самостално врешење родитељског права мајци, док је отац обавезан да доприноси издржавању малолетног детета плаћањем месечног износа од 18.500,00 динара. У време доношења ове одлуке о издржавању малолетне тужене, за задовољење њених укупних потреба, било је потребно издвојити 25.500,00 динара.

Тужилац је као уступилац са бившом супругом и законским заступником мал. тужене, ВВ као пријемником, те заједно са ГГ као даваоцем сагласности, закључио уговор о уступању предуговора о купопродаји стана 06.11.2019. године и преузео обавезу да као уступилац исплати продавцу целокупан износ купопродајне цене стана у износу од 46.000 евра, да своју позицију купца уступи пријемнику, те да том исплатом регулише своје обавезе према бившој супрузи на име стицања у брачној заједници, а према кћерки пријемнику ББ на име плаћања издржавања. Уговор је испуњен у целости и тужена и њена мајка су као сувласнице на по 1/2 идеалних делова ступиле у посед предметног стана. Од купопродајне цене која је износила 46.000 евра, износ од 20.000 евра, утврђен је на име брачне тековине, док је преостали износ од 26.000 евра тужилац био у обавези да исплати по основу издржавања малолетног детета.

Потребе малолетне тужене у односу на потребе из времена доношења претходне правноснажне пресуде о њеном издржавању, у међувремену су се промениле и сада су веће. Малолетна тужена је пошла у школу, похађа часове енглеског језика, за шта се издваја месечни износ до 5.400,00 динара, имала је одређених офталмолошких проблема и због тога хирушку интервенцију, па њене укупне месечне потребе сада износе 27.500,00 динара. Промениле су се околности и на страни дужника издржавања.

Мајка тужене ВВ, која је у време доношења раније одлуке остваривала месечну зараду у износу од 36.000,00 динара, сада као ... остварује зараду у износу од 42.850,00 динара. Отплаћује кредит код банке, због чега јој се зарада на месечном нивоу обуставља у износу од 10.150,04 динара. Тужилац је запослен у Министарству ..., радно место му је у Београду, а зарада износи 145.475,15 динара. Отплаћује два кредита у износу од 70.000,00 динара месечно. С обзиром да у Београду живи у изнајмљеном стану, има месечне обавезе за кирију и инфостан у износу од око 300 евра.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да су се стекли услови за измену одлуке о висини обавезе тужиоца да доприноси издржавању малолетног детета у смислу члана 164. Породичног закона, те је тужилац обавезан да издржавању малолетне тужене доприноси износом од 12.500,00 динара.

Правилно су нижестепени судови закључили да су се околности на страни дужника издржавања и повериоца издржавања на основу којих је донета претходна одлука измениле у мери која би оправдала измену раније одлуке у погледу висине доприноса тужиоца издржавању малолетне тужене.

Одредбом члана 164. Породичног закона прописано је да се висина издржавања може смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука.

Критеријуми за одређивање издржавања прописани су чланом 160. Породичног закона, према коме се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања (став 1.). Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2.), а могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3.).

Супротно ревизијским наводима, а полазећи од наведених одредаба материјалног права и правилно утврђених могућности тужиоца као дужника издржавања и потреба малолетне тужене као повериоца издржавања, а применом критеријума за одређивање издржавања садржаних у члану 160. Породичног закона, и руководећи се њеним најбољим интересом сагласно члановима 6. и 266. ПЗ, правилно су судови оценили испуњеност услова за измену раније правноснажне одлуке о издржавању малолетне тужене. Без обзира на чињеницу што су потребе малолетне тужене у међувремену порасле, због чега је на месечном нивоу потребно издвојити више у односу на претходно утврђене месечне потребе малолетне тужене, промениле су се и прилике на страни тужиоца. С обзиром на чињеницу да из зараде враћа кредите које је подигао ради обезбеђења стамбених потреба малолетне тужене а по основу исплате купопродајне цене стана, умањиле су се његове могућности издржавања

малолетне тужене у односу на могућности које су постојале у време доношења претходне одлуке.

Према одредби члана 161 став 1. и 2. Породичног закона, издржавање се по правилу, одређује у новцу, али се може одредити и на други начин под условом да се поверилац и дужник о томе споразумеју. Код чињенице да је издржавање малолетне тужене од стране тужиоца, већ одређено у новцу правноснажном судском одлуком, уговор о уступању предуговора о купопродаји стана од 06.11.2019. године, супротно схватању првостепеног суда, не представља споразум о законском издржавању закључен сагласно одредби члана 161. Породичног закона, пошто овај споразум не подразумева споразум о одређивању издржавања. Међутим, ова чињеница утицала је на могућности тужиоца као дужника издржавања. У циљу обезбеђивања туженој стана у својини ради становања у истом, тужени је умањио своје могућности да доприноси издржавању малолетне тужене месечним новчаним средствима у истој мери у којој је то чинио сагласно претходно утврђеној обавези правноснажном пресудом. Због тога, иако су тачни наводи ревизије према којима је тужилац на овај начин малолетној туженој само обезбедио основно право, а то је право на дом, ова чињеница од значаја је на оцену његових могућности из свих наведених разлога.

Такође, правилно је процењено и да су могућности тужиоца сада мање у односу на могућности мајке тужене као дужника издржавања, због чега је и његов допринос у издржавању малолетне тужене незнатно нижи у односу на допринос који ће плаћати мајка, све ово и поред чињенице да је зарада коју остварује мајка тужене нижа у односу на зараду коју остварује тужилац. Наиме, могућности дужника издржавања зависе не само од његове зараде, већ и од других околности од значаја за одређивање издржавања према одредби члана 160. став 3. Породичног закона. Чињеница великог кредитног задужења туженог управо у циљу трајног обезбеђивања стамбених потреба малолетне тужене, те чињеница да станује у Београду, где му је место рада, по ком основу има високе трошкове живота, пре свега становања, умањују његове могућности у издржавању малолетне тужене. Због тога су правилно нижестепени судови изменили ранију правноснажну пресуду о издржавању малолетне тужене обавезујући тужиоца да доприноси издржавању малолетне тужене месечним износом од 12.500,00 динара.

На основу свега изложеног, Врховни суд је применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**